

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

2019/3. DÖNEM SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK SINAVI

MUHASEBE DENETİMİ SINAVI SORULARI

7 Aralık 2019 - Cumartesi 09.00-10.30

- SORU 1.** Denetçinin ve denetim kuruluşunun *esasen ve şeklen bağımsızlığı* ne demektir? Kısaca açıklayınız.
Denetim kuruluşunun ve denetçinin bağımsızlığını zedeleyen veya ortadan kaldıran durumlar genel olarak nelerdir, KGK düzenlemeleri kapsamında özlü bir biçimde açıklayınız.
Bağımsızlığın ortadan kalktığı düşünüldüğü durumda denetim kuruluşu ve denetçiler ne yapmalıdır?(35 PUAN)
- SORU 2.** Denetimin ön şartları nedir? BDS 210 “Bağımsız Denetim Sözleşmesinin Şartları Üzerinde Anlaşmaya Varılması” standartına göre tanımlayınız.
Bağımsız denetçinin bir denetim işinde denetimin ön şartlarının mevcut olup olmadığını tespit etmek amacıyla nelere bakması gerekir? Açıklayınız.
Denetimin ön şartlarının mevcut olmaması durumunda denetçi nasıl bir tutum göstermelidir. (35 PUAN)
- SORU 3.** Finansal tabloların denetimi açısından *iç kontrol eksikliği* ve *önemli iç kontrol eksikliği* ne demektir? Tanımlayınız. (30 PUAN)

SINAV KOMİSYONU CEVAPLARI

CEVAP 1.

Denetçinin ve denetim kuruluşunun esasen ve şeklen bağımsızlığı ne demektir:

Denetim kuruluşu ve denetçiler, denetimleri **esasen ve şeklen** bağımsız olarak gerçekleştirir.

Esasta bağımsızlık; denetçinin dürüstlük, tarafsızlık ve mesleki şüphecilik içinde hareket etmesini teminen, mesleki muhakemesini olumsuz etkileyebilecek tesirlerden arı olarak görüş açıklamasıdır.

Şekilde bağımsızlık; denetim kuruluşunun, denetçinin veya bir denetim ekibi üyesinin; konuya ilişkin tüm durum ve gerçekleri değerlendiren makul ve bilgi sahibi üçüncü kişilerde, dürüstlük, tarafsızlık ve mesleki şüphecilikten ödün verdiği intibainı oluşturabilecek durum ve davranışlardan sakınmasıdır.

Denetim kuruluşları ve denetçiler, denetim çalışmalarında denetlenen kuruluştan bağımsız ve tarafsız olmak zorunda olup, hiçbir şekilde denetlenen kuruluşların karar alma mekanizmalarına katılamazlar. İlave olarak, denetim kuruluşları ve denetçilerin bağımsızlıklarını ortadan kaldıracabilecek özel durumlarının da bulunmaması gerekir.

Bağımsızlığı zedeleyen veya ortadan kaldıran bazı durumlar şunlardır;

1. Denetçiler ile denetim kuruluşunun ortakları, kilit yöneticileri, denetçileri ve bunların boşanmış olsalar dahi eşleri ile 3 üncü dereceye kadar (3 üncü derece dahil) kan ve kayın hısımları veya denetim kuruluşları tarafından denetlenen işletme veya denetlenen işletme ile ilgili olanlarla doğrudan veya dolaylı olarak menfaat, ortaklık, kilit yönetici sıfatıyla iş, olağan ekonomik ilişkiler dışında borç veya alacak ilişkilerine girilmiş olması,
2. Geçmiş yıllara ilişkin denetim ücretinin, geçerli bir nedene dayanmaksızın, denetlenen işletme tarafından ödenmemesi,
3. Denetim ücretinin, denetim sonuçları ile ilgili şartlara bağlanmış olması, denetimin kalitesine dair belirsizlikler oluşturması, denetim kuruluşu tarafından denetlenen işletmeye sunulan denetim dışı diğer hizmetler dikkate alınarak belirlenmesi,
4. Bağımsızlığı zedeleyen diğer hallerin ortaya çıkması. Örneğin Denetim kuruluşu ve denetçiler, denetlenen işletmeye, 3568 sayılı Kanun çerçevesinde tasdik, vergi danışmanlığı ve vergi denetimi dışında, danışmanlık veya başka bir hizmet veremez, bunu denetim ağında yer alan kuruluşlar, ilişkili denetim kuruluşu ve diğer işletmeleri aracılığıyla yapamaz. Denetim kuruluşunun gerçek kişi ortakları, denetçileri ve kilit yöneticileri tarafından verilen hizmetler de bu kapsamda değerlendirilir.

Bağımsızlığın ortadan kalktığı düşünüldüğü durumda denetim kuruluşu ve denetçiler ne yapmalıdır?

Bağımsızlığı tehdit eden hususların ortaya çıkması halinde bağımsızlığı koruyacak önlemler alınır. Alınan önlemlerin tehditleri bertaraf etmeye yetmediği anlaşıldığında bağımsızlığın zedeleniği ve ortadan kalktığı kabul edilir. Denetim kuruluşları veya denetçiler denetim faaliyetleri sırasında ortaya çıkan bağımsızlığa yönelik tehditleri, bunlara yönelik alınan önlemleri ve bu konuda yapılan tüm değerlendirmeleri yazılı olarak kayda almak ve saklamak zorundadır. Bağımsızlığın zedeleniği veya ortadan kalktığı haller Kuruma bildirilir ve Kurumdan onay alınmak suretiyle ilgili denetim sözleşmesi sonlandırılır. Yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edememesi halinde görüş bildirmekten kaçınma seçeneğini de düşünebilir

CEVAP 2.

Denetimin ön şartları: Yönetim tarafından finansal tabloların hazırlanmasında kabul edilebilir bir finansal raporlama çerçevesinin kullanılması ve yönetimin ve -uygun hâllerde- üst yönetimden sorumlu olanların yürütülecek denetime ilişkin ön kabullerde mutabık olmasıdır.

Denetimin ön şartlarının mevcut olup olmadığını tespit etmek amacıyla denetçi şunlara bakar:

- a) Finansal tabloların hazırlanmasında kullanılan finansal raporlama çerçevesinin kabul edilebilir olup olmadığını belirler
- b) Yönetimin aşağıda belirtilen sorumluluklarını anladığına ve üstlendiğine dair mutabakatını alır.
 - (1) Gerekli hâllerde finansal tabloların gerçeğe uygun sunumu dâhil olmak üzere, finansal tabloların **geçerli finansal raporlama çerçevesine uygun olarak hazırlanması** sorumluluğu
 - (2) Yönetimin, **hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermeyen finansal tablolar hazırlanmasını sağlamak için gerekli gördüğü iç kontrole ilişkin** sorumluluğu
 - (3) Yönetimin, denetçiye; Finansal tabloların hazırlanmasıyla ilgili **kayıtlar, belgeler ve diğer hususlar gibi** muttali olduğu **tüm bilgilere erişim imkânı sağlama** sorumluluğu,
 - (4) Yönetimin Denetimin amacı doğrultusunda talep edebileceği ilave bilgileri sağlama sorumluluğu, Denetim kanıtlarının toplanması için denetçinin işletme içinde gerekli gördüğü kişilerle kısıtlama olmaksızın görüşme imkânı sağlama sorumluluğu.

Denetimin ön şartlarının mevcut olmaması durumunda denetçi, bu konuyu yönetimle müzakere eder. Mevzuatta aksi zorunlu kılınmadıkça denetim sözleşmesi teklifini kabul etmez.

CEVAP 3.

İç Kontrol eksikliği:

- a) Bir kontrolün, finansal tablolarda yer alan **yanlışlıkları zamanında önleyemeyecek veya tespit edip düzeltemeyecek şekilde tasarlanması, uygulanması veya kullanılması**

veya

- b) Finansal tablolarda yer alan yanlışlıkları zamanında **önlemek veya tespit edip düzeltmek için** gereken bir **kontrolün bulunmaması**

durumunda mevcuttur.

Önemli iç kontrol eksikliği:

Denetçinin mesleki muhakemesi sonucunda, üst yönetimden sorumlu olanların dikkatini çekmeyi gerektirecek kadar önemli olduğuna kanaat getirdiği iç kontrol eksikliği veya eksikliklerin bileşimidir.